

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 135 din 25 mai 2023

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
cancelaria@mec.gov.md

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Opinie

proiectul de lege, privind statutul limbii ruse pe teritoriul Republicii Moldova
(inițiativa legislativă nr.106 din 20.04.2023,

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul de lege, privind statutul limbii ruse pe teritoriul Republicii Moldova (inițiativa legislativă nr.106 din 20.04.2023, a luat în considerație opinia membrilor săi și Va comunică că a constatat următoarele aspecte și elemente, care pot fi luate în considerație la examinarea acestei problematici:

1. Pe cât de oportun este un astfel de proiect de lege, în situația în care există suficiente reglementări Constituționale și legale, inclusiv în domeniul APL, care garantează drepturile minorităților locale de a utiliza limba maternă în cadrul procesului administrativ local?
2. Care este totuși problema de bază care nu permite dezvoltarea limbilor minorităților naționale din Republica Moldova? În viziunea unor reprezentanți ai APL, problema constă anume în faptul că în loc să fie depus suficient efort (suport) pentru dezvoltarea și folosirea largă a limbilor sale, minoritățile naționale sunt practic puse în situația de a folosi doar limba rusă. Ceea ce nicidecum nu corespunde scopurilor anunțate de acest proiect de lege și nu poate asigura păstrarea și aplicarea reală a limbilor minorităților naționale.
3. Există oare în practică și realitate careva impedimente în folosirea limbii ruse în cadrul administrației centrale și locale? După cum vedem, începând cu Parlamentul, Guvernul și alte instituții publice centrale și locale, limba rusă se folosește pe larg, proiectele de acte normative se traduc din limba română în limba rusă, nu există careva impedimente pentru persoane în folosirea limbii ruse....În acest sens, putem revedea ședințele Parlamentului, Guvernului, Consiliului municipal și altor autorități publice centrale și locale, în cadrul cărora este folosită limba rusa, fără careva impedimente.
4. Totodată, considerăm ca o problemă majoră în procesul de asigurare a studierii și folosirii limbii române (de stat) și dezvoltării/păstrării limbilor minorităților naționale (ucraineană, găgăuză, bulgară etc), anume promovarea influenței majore a limbii ruse, în raport cu alte limbi și încercarea de a substitui prin limba rusă și astfel de proiecte, a limbii de stat (române) și a limbilor minorităților naționale. Astfel, în Republica Moldova, fiind perpetuată o situație în care după mai mult de 30 de ani de independență, minoritățile naționale nu sunt motivate de a cunoaște nici limba română (de stat), dar, de regulă, nici limba natală. În acest fel, fiind afectat grav, pe de o parte, procesul de integrare a

minorităților în sistemul politic, social, economic, educațional, cultural etc. al Republicii Moldova, iar pe de altă parte, limbile unor minorități naționale, stagnează și sunt în continuare sub pericolul dispariției.

5. Conform datelor statistice din Republica Moldova, a doua minoritate numerică reprezintă populația vorbitoare de limba ucraineană. Nu este clar de ce, în acest context, este necesar de a oferi avantaj și preferință limbii ruse, care consituie doar 9% din populația țării. Mai ales dacă cu adevărat se susține ideea de apărare a limbilor minorităților, pastrării și dezvoltării lor. Nu ar fi mai corect de a veni cu instrumente care să permită anume asigurarea păstrării și dezvoltării efective a acestor limbi ale minorităților naționale, inclusiv a celei ruse (de rând cu restul), alături de promovarea cunoașterii limbii române, în calitate de limbă de stat, ceea ce va asigura integrarea reală a minorităților și consolidarea unității naționale a Republicii Moldova, indiferent de naționalitate, limbă vorbită, stare socială, viziuni politice, gen etc.
6. Proiectul dat de lege riscă să genereze în practică o confuzie și contradicție între limba română în calitate de limbă de stat și limba rusă, în calitate de limbă de comunicare interetnică. În realitate anume limba de stat este limba care trebuie să fie folosită în calitate de limbă de comunicare între toți cetățenii Republicii Moldova. Doar în așa fel se poate constitui și asigura această pace, liniște și unitate națională, care să permită fiecărui cetățean al Republicii Moldova, indiferent de naționalitate sau limba vorbită, să se integreze plenar în societatea moldovenească și în același timp să-și păstreze limba, cultura, tradițiile naționale specifice satelor/comunităților locale de unde provin.

Prin urmare, luând în considerație cele menționate mai sus, diferențele de opinii existente în rândul reprezentanților CALM și faptul că acest subiect este excesiv de sensibil și drept consecință, politizat, CALM în calitate de organizație neafiliată politic și reprezentativă, se abține de la prezentarea unui aviz formal la acest proiect.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

